

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

§25 tilladelse

Nybyggeri på Slotsholmen i Nyborg

Udvalget

2023-17389
Maj 2024

Indhold

1.	Afgørelse, § 25-tilladelse til Nybyggeri på Slotsholmen i Nyborg	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Espoo	3
2.	Beskrivelse af projektet	4
2.1	Anlægsarbejdet	6
2.2	Drift af projektet	7
3.	Vilkår for tilladelsen	7
4.	Begrundelse for afgørelsen	8
4.1	Visuelle forhold	9
4.2	Kulturarv og arkæologi	9
4.3	Støj og vibrationer	11
4.4	Trafik	12
4.5	Lys	13
4.6	Overfladevand	14
4.7	Grundvand og drikkevand	15
4.8	Beskyttet natur	15
4.9	Beskyttede arter	16
4.10	Natura 2000	18
4.11	Miljøuheld	19
5.	Alternativer og kumulative forhold	20
5.1	Alternativer	20
5.2	Kumulative forhold	20
5.3	Samlet vurdering	20
6.	Overvågning	21

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1 Miljøkonsekvensrapport

1. Afgørelse, § 25-tilladelse til Nybyggeri på Slotsholmen i Nyborg

Hermed meddeles tilladelse efter Miljøvurderingslovens¹ § 25 stk.1 til etablering og drift af Nybyggeri på Slotsholmen i Nyborg. Tilladelsen meddeles til Slots- og Kulturstyrelsen, der er bygherre for projektet.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 25 stk. 1 i Miljøvurderingsloven og meddeles på baggrund af bygherres ansøgning, den offentliggjorte miljøkonsekvensrapport, Nyborg Kommunes lokalplan, samt resultaterne af de gennemførte offentligheds-, parts- og myndighedshøringer.

Det er en forudsætning for nærværende tilladelse at bygherre etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Herunder skal de projektindbyggede forudsætninger, der er anført i rapporten etableres, ligesom vilkårene i nærværende tilladelses afsnit 3 skal overholdes.

Miljøstyrelsen træffer afgørelse i sagen, jf. § 3 stk. 1 nr.1 i miljøvurderingsbekendtgørelsen², da staten er bygherre.

1.1 Baggrund

Nyborg Slot og Nyborg by er et velbevaret og unikt kulturarvsmonument fra Danmarks middelalder. I dag kan det være vanskeligt at opleve og forstå kulturarven omkring Nyborg Slot. Derfor blev der i marts 2015 gennemført en projektkonkurrence, om forslag til tydeliggørelse af dette stykke Danmarkshistorie. Vinderforslaget fra 2016 med forskellige ændringer indgår i det planlagte projekt, Det er ambitionen, at genopføre bygninger svarende til omridset af slottet fra middelalderen og derved genskabe oplevelsen og forståelsen af slottet og byen som en sammenhængende historisk helhed.

1.2 Espoo

Miljøstyrelsen har grundet projektets karakter, uden væsentlige emissioner eller udledninger samt afstanden til øvrige lande vurderet, at anlæg og drift af projektets aktiviteter ikke kan have en grænseoverskridende påvirkning. Der er derfor ikke gennemført en Espoo-proces for projektet.

---

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

² BEK nr. 806 af 14/06/2023 Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

2. Beskrivelse af projektet

I det planlagte projekt skal historien om borgen, som et fire-fløjet borganlæg fremhæves og gøres umiddelbart forståelig for alle. Derfor (gen)opføres der nye fløje, og vagttårnet forhøjes og restaureres, så det oprindelige middelalderanlæg bliver genkendeligt i sin ydre form, uden at der er tale om en rekonstruktion, og borgen vil igen komme til at fremstå som et markant element i bymidten.

Projektet omfatter:

- Opførelse af en nordfløj, der indrettes til en ny udstillingsfløj
- Restaurering og forhøjelse af vagttårnet midt på den østlige fløj
- En ny partiel ringmur mod øst og mod syd
- Ny bro mellem Slotsholmen og Biblioteksholmen til erstatning for den nuværende, der fjernes.
- Bearbejdning af landskabet på Slotsholmen, herunder etablering af en Slotsgård, en bearbejdning af brinkerne omkring slottet, samt sparsom regulering af beplantningen.
- Etablering af en afsætningsplads for busser sydvest for Nyborg Slot.
- Nedrivning af militære bygninger langs nordsiden og langs sydsiden af den oprindelige borg (er fjernet for at åbne for arkæologiske undersøgelser)
- Indre restaurering af Kongefløjen, inkl. nyt tag på bygningen (er påbegyndt)

Figur 1: Skitse af det planlagte projekt, set fra nordøst. Man ser den nye adgangsbro, det forhøjede vagttårn, nordfløjen der anvendes til udstillinger og den genopbyggede ringmur til venstre for vagttårnet. Bagst ses den oprindelige Kongefløj, der er adskilt fra de nye bygninger. Kilde: Projektforslaget (Jaja Arkitekter, m. fl., 2020).

Nordfløjen

Den ny nordfløj opføres adskilt fra den eksisterende, oprindelige fløj mod vest, Kongefløjen. Den opføres i et udtryk, der er søgt tilpasset stedet og indrettes som udstillings- og museumsbygning. Ud mod voldgraven opføres den i teglsten, mens den mod gårdspladsen vil fremstå med bræddebeklædning stående på en base af granit og glaspartier i stueetagen. Bygningens øvrige sider vil være af tegl med enkelte dør- og vinduesåbninger. Bygningen forbindes med Vagttårnet og Kongefløjen via stålbroer.

Vagttårnet

Det eksisterende vagttårn mod øst forhøjes. Forhøjelsen skal gøre det muligt at visualisere borganlægget og forstå borgens funktion - både set fra jorden og oplevet fra platformen på toppen, hvor man som gæst kan se ud over byen, fjorden og bæltet.

Vagttårnet hører til blandt Danmarks største borgtårne med en murtykkelse på 3,8-3,9 meter. I dag fremstår det nedskåret og med en pyramideformet tagdækning. Det er planen at forhøje tårnet med ca. 9 meter, så det samlet set får en højde på 17,1 meter set fra Slotsgården og 18,5 meter set fra Biblioteksholmen. Forhøjelse og nye facader videreføres som teglmure, opbygget i teglsten og i et nyudviklet forbandt. Det er hensigten at forhøjelsen vil virke naturligt sammenhængende med det eksisterende murværk, men det vil samtidigt være nemt at skelne nyt fra gammelt.

Ringmur

Den nye ringmur mod øst og syd, syd for Vagttårnet og mellem ringmurens sydøstlige hjørne og kongefløjens sydlige ende planlægges genopført i teglsten som den øvrige nye bygningsmasse.

Slotsbroen og Biblioteksholmen

Den nye fodgængerbro skal erstatte den nuværende, og etableres foran vagttårnet, fra Biblioteksholmen til Slotsholmen. Den bliver 3 meter bred og følger stort set forløbet af den oprindelige bro fra middelalder og renæssance, der dengang var adgangen til slottet. Broen "knækker" foran Vagttårnet, ligesom den oprindelige bro gjorde det. Dette design kaldtes en "Tvinger", dvs. en konstruktion, der gjorde det vanskeligt for fjender at angribe og trænge ind i borgen, fordi de blev sårbare fra siden.

Det omgivende landskab og Slotspladsen

Slotspladsen vil blive dækket af grus, og langs bygningerne vil der blive etableret pigstensbelægning, der dels opsamler tagvandet i en vandrende og dels markerer overgang mellem gårdsplads og bygninger. På indersiden af Nordfløjen etableres der terrasse med serveringsområde.

Der skal udføres landskabelig bearbejdning af Slotsholmen. Uden for slottet justeres og bearbejdes brinkerne til voldgraven. Træerne på Slotsholmen bevares, mens kratet mellem slottet og voldgraven ryddes, hvilket vil fremhæve den middelalderlige karakter af slottet på borgholmen. Brinken reguleres i en bredde på en meter, og kantens forløb oprettes og kantes med ikke-synlige egestolper og med tværgående brædder.

Afsætningsplads for busser

Parkeringsplads for handicappede samt afsætningsareal for busser med gangbesværede og handicappede gæster til slottet etableres på et areal i Slotsgade ved volden vest for slottet.

Kongefløjen og nedtagning af de militære bygninger

Kongefløjen er allerede renoveret, der har været en omfattende renovering af det indre og taget er blevet udskiftet. Desuden er de to militære bygninger fjernet for at åbne for arkæologiske undersøgelser og skabe plads til projektet.

2.1 Anlægsarbejdet

Adgangsvej

Adgangen til byggepladsen på Slotsholmen vil, for at undgå en eventuel påvirkning af de mange fredede bygninger ved Slotsgade og den indre Nyborg by, skulle ske via Dronningensvej og alt trafik til og fra byggepladsen skal afvikles via Dronningensvej.

Der er fra 2017 allerede udført dele af det planlagte projekt, i form af nedrivningen af de to garnisonsbygninger fra 1850'erne. Ligeledes har der været udført en omfattende restaurering af Kongefløjen og den nederste del af Vagttårnet. Arbejderne er udført med overdækning og beskyttelse af fortidsminderne, samt med anvendelse af køreplader på hele arbejdspladsen, ud til adgangsvejen (Slotsgade via Dronningensvej). Dette vil også være tilfældet for de resterende anlægsarbejder.

Fundering og gravearbejder

Der er i forbindelse med de allerede udførte nedrivnings- og renoveringsarbejder udført omfattende undersøgelser af forekomsten af ruinrester i projektområdet. Der er til den nordlige udstillingsfløj valgt en pælefundering, der gør det muligt, at funderingen "svæver" over fortidsminderne, der på den måde kan forblive urørte i undergrunden. Pælene nedbores, og der vil ikke blive anvendt særligt støjende eller vibrationsgivende anlægsmetoder, som f.eks. nedramning af spuns eller funderingspæle. Funderingsmetoden vurderes at være den bedst mulige til at eliminere risikoen for sætningspåvirkede revner.

De arkæologiske udgravninger under Ringmur Syd har gjort det muligt at udføre fundering direkte i jord uden pæle. Dog med den undtagelse, at ringmurens østlige facade mod Torvet funderes direkte på velbevarede dele af den oprindelige ringmur.

Arbejdstider og varighed

Projektet er omfattet af en anlægslov, denne ventes forelagt Folketinget i andet halvår 2024. Selve anlægsarbejdet forventes at foregå i 2025-2028.

Anlægsarbejderne vil som udgangspunkt ske inden for almindelige arbejdstider.

2.2 Drift af projektet

Langtidsparkering af busser skal foregå ved Transportcentret på Storebæltsvej. Der er afsætningsplads for busser ved havnen. Ved større events anvendes Eksercerpladsen (nordøst for slottet) som parkeringsareal for busser og biler. Parkeringsplads for handicappede samt afsætningsareal for busser med gangbesværede og handicappede gæster til slottet etableres på et areal i Slotsgade ved volden vest for Slottet.

Ud over parkering og afsætningsforhold, vil der i den efterfølgende drift foregå varelevering, der vil skulle benytte den samme adgangsvej til Nyborg Slot som i anlægsfasen, Slotsgade via Dronningensvej.

3. Vilkår for tilladelsen

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Slots- og Kulturstyrelsen gennemfører projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, herunder afværgeforanstaltninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Herudover skal bygherre gennemføre projektet i overensstemmelse med nedenstående vilkår.

Trafik

1. Trafik i anlægsfasen samt varelevering i driftsfasen skal afvikles via Dronningensvej.

Overfladevand

2. For at sikre recipienter mod påvirkning fra anlægsarbejdet, skal der etableres filterduge (siltgardiner) i hele anlægsfasen.

Flagermus

3. Erstatningsbiotoperne, i form af flagermuskasser, skal opsættes 6 måneder inden vagttårnet gøres utilgængeligt for flagermus.
4. Krudtmagasinet, skal gøres tilgængelig for flagermus 6 måneder inden vagttårnet gøres utilgængelig for flagermus, så det kan anvendes som erstatningsbiotop.

Beredskabsplaner

5. Bygherre skal udarbejde en beredskabsplan for anlægsarbejdet, der indeholder beskrivelser og procedurer for tiltag, der skal iværksættes, for at stoppe og begrænse en eventuel forurenings udbredelse i de forskellige naturtyper, vandområder og jordbundsforhold ved uheld. Beredskabsplanen skal fremsendes til Miljøstyrelsen på forlangende.

Bygherre skal udarbejde en procedure, der sikrer, at tilsynsførende, entreprenører og deres medarbejdere, er bekendt med beredskabsplanen for miljøuheld. Proceduren skal fremsendes til Miljøstyrelsen på forlangende.

6. Ved miljøuheld i anlægsfasen, der potentielt enten direkte eller indirekte påvirker beskyttet natur og arter, samt målsatte vandforekomster, skal Miljøstyrelsen straks orienteres herom. Senest 5 hverdage efter uheldet (med mindre andet aftales), skal bygherre fremsende en redegørelse til Miljøstyrelsen om uheldet. Redegørelsen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- Uheldets art (hvad (produkt/indhold/omfang/mængder), hvordan og hvorfor er uheldet sket).
- Tidslige udstrækning.
- Vurdering af påvirkning på miljøet.
- Hvad der er foretaget for at begrænse påvirkningen.
- Hvad der er gjort for at bringe det påvirkede område tilbage til det oprindelige.
- Hvad der er aftalt med miljøvagten.
- Hvordan det sikres, at et tilsvarende uheld ikke sker igen.
- Hvordan arbejdet kan fortsættes uden yderligere påvirkning af miljøet.

Ved miljøuheld i anlægsfasen, der ikke direkte eller indirekte påvirker beskyttet natur og arter, samt målsatte vandforekomster skal bygherre sende redegørelsen for uheldet til Miljøstyrelsen senest 5 hverdage efter uheldet.

4. Begrundelse for afgørelsen

Bygherre har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens afgrænsningsudtalelse udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som Miljøstyrelsen har modtaget i endelig udgave i maj 2024. Rapporten er udarbejdet på vegne af Slots- og Kulturstyrelsen, der er bygherre for projektet.

Miljøstyrelsen har gennemgået bygherres miljøkonsekvensrapport og fundet, at denne opfylder kravene i § 20 i miljøvurderingsloven, og at de deri indeholdte oplysninger, som er væsentlige for afgørelsen, er korrekte. Der udestår en endelig afklaring vedr. direkte udledning af overfladevand.

Med undtagelse af ovennævnte udestående er det Miljøstyrelsens vurdering, at nybyggeriet på Slotsholmen i Nyborg og driften heraf kan ske uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv., når rammerne for projektet er, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og vilkårene for tilladelsen, jf. afsnit 3, overholdes. Vurderingen er foretaget på baggrund af miljøkonsekvensrapporten, Miljøstyrelsens vurderinger, de indbyggede afværgeforanstaltninger samt de stillede vilkår.

Miljøstyrelsen har i vurderingen om afgørelse lagt vægt på nedenstående begrundelser.

4.1 Visuelle forhold

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at området omkring Nyborg Slot i anlægsfasen vil bære præg af at være byggeplads, med byggerier, maskiner, kraner og anlægstrafik. Anlægsarbejdet vil dog være afgrænset til en kort periode, og på den baggrund vurderer bygherre, at den visuelle påvirkning i anlægsfasen vil have en moderat påvirkning.

For at vurdere den visuelle påvirkning i driftsfasen, er der som en del af miljøkonsekvensrapporten udarbejdet visualiseringer fra fire standpunkter. Det fremgår af visualiseringerne, at når projektet er færdigt, vil der være en markant påvirkning i forhold til i dag. Borganlægget vil være genskabt med sine fire længer og vagttårnet genopført i ca. 18 meters højde. Samlet vil projektet være et markant indslag i bykernen og ændrer Nyborg Slots samlede fremtoning, som følge af bygningsmassen, forhøjelsen af tårnet og nye bygningsværker. Projektet vil dog ikke ændre i Nyborg Bys skyline set fra havnen og fra motorvejsafkørslen. Bygherre vurderer, at der vil være en væsentlig visuel påvirkning af projektet i driftsfasen, hvilket er centralt for projektets formål om formidling af slottets historie.

Projektområdet ligger indenfor åbeskyttelseslinjen, og fortidsbeskyttelseslinjerne omkring Nyborg Slot. For begge beskyttelseslinjer stilles der, som en del af beskyttelsen, krav om at der tages visuelle hensyn. I relation til fortidsmindebeskyttelseslinjen vurderer bygherre, at projektet vil have en væsentlig påvirkning, der vil kræve dispensation fra bestemmelsen. Det gælder både for anlægsfasen, selv om påvirkningen er tidsbegrænset samt for driftsfasen. Anlægsarbejdet kræver desuden dispensation for åbeskyttelseslinjen, og også her vurderer bygherre, at den visuelle påvirkning er væsentlig.

Nærmeste udpegning af bevaringsværdige landskaber findes ca. 900 meter mod vest i form af et større sammenhængende landskabsområde. Ændringen vil ikke være synlig fra de nærliggende bevaringsværdige landskaber, og vil dermed ikke forringe de visuelle og oplevelsesmæssige værdier. Det er bygherres vurdering, at der ingen visuel påvirkning er af bevaringsværdige landskaber.

Miljøstyrelsen er enig i vurderingerne vedrørende de visuelle forhold, og stiller ikke vilkår til forholdene.

4.2 Kulturarv og arkæologi

Anlægsfasen

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at fortidsminderne både over og under terræn potentielt kan blive påvirket i forbindelse med anlægsarbejdet i projektområdet. Der er i projektområdet udført omfattende arkæologiske undersøgelser, der danner grundlag for udformningen af projektforslaget med hensyn til såvel placering af bygninger og enkeltdele, samt etablering af beskyttelseslag og andre tiltag for at beskytte fortidsminderne.

Alt anlægsarbejde skal udføres under størst mulig hensyntagen til de beskyttede fortidsminder, i dette indgår en række design og udførelsesprincipper som ses nedenfor:

- Der må ikke afgraves eller graves dybere, end hvad der er angivet som nødvendigt i forhold til gennemførelse af de enkelte projektd dele. Traceerne til nye kloak- og forsyningsledninger skal derfor være så smalle som muligt.
- Maskiner må aldrig køre på ikke afdækket jordoverflade, men skal benytte byggepladskøreveje udlagt til formålet.
- Slotspladsens enligt beliggende bevarede ruin af et højmiddelalderligt hus, de bevarede ruiner af et tårn og en underjordisk tunnel i det sydøstlige hjørne samt alle de bevarede ruiner af konstruktionsdele tilhørende de oprindelige brofæster og adgangssystemer beliggende øst og syd for vagttårnet må ikke indgå i byggeplads- og arbejdspladsområde. Arealerne skal afspærres med byggepladshegn i mindst 2 meters afstand fra ruiner. Huset på slotspladsen samt tårn og underjordisk tunnel afspærres desuden med kampesten.
- Ruiner og/eller andre faste konstruktioner må ikke gennembrydes eller fjernes i forbindelse med anlægsarbejdet. Påtræffes udokumenterede ruiner eller andre faste konstruktioner, skal arbejdet standses og Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv (Fortidsminder) kontaktes.
- Sand/grusblandingen skal være af rent tilført materiale (grusgravsmateriale).
- Alt anlægsarbejde skal foregå under arkæologisk overvågning af Østfyns Museer. Eventuelt fremkomne udokumenterede arkæologiske spor skal undersøges og registreres i det omfang, Østfyns Museum skønner det nødvendigt og efter nærmere aftale med Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv (Fortidsminder). Udgiften til den arkæologiske overvågning og eventuelle undersøgelser afholdes af bygherren.
- Skader på fortidsmindet opstået i forbindelse med arbejderne skal reableres med regning til ejer og efter konkret anvisning fra Østfyns Museer. Retableringen skal desuden godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv (Fortidsminder).
- Udlægning af de angivne beskyttelseslag på oprindeligt murværk samt opmuring på beskyttelseslag skal foregå med den yderste nøjagtighed og præcist overholde de angivne lagtykkelser.
- Tegltypen skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen., Center for Kulturarv (Fortidsminder)
- Det skal sikres at oprindelige murværk og andre faste konstruktioner, kan absorbere og holde til opbygningen af nyt murværk.

Det er bygherres vurdering, at med disse tiltag vil der være lav risiko for skader på fortidsminder og fredede bygningsdele. Miljøstyrelsen er enig i bygherres vurdering, og stiller ikke vilkår til dette forhold.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at kulturmiljøet inden for projektområdet vil være præget af det konkrete anlægsarbejde, herunder synlige stilladser, køreplader, skurby, byggehegn med mere. Der vil ikke være offentlig adgang til området i anlægsperioden, der forventes at have en varighed på 2,5 år. Det er bygherres vurdering, at påvirkningen vil være moderat, da projektområdet er en mindre del af det samlede kulturmiljø, og at anlægsarbejderne foregår i en afgrænset periode. Miljøstyrelsen er enig i bygherres vurdering.

Driftsfasen

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at der i projektet er lagt stor vægt på at balancere hensynet til både at genskabe Nyborg Slot som et firefløjet anlæg, og samtidig bevare og tydeliggøre særligt de historiske dele af slottet. Alle tilføjelser og nybyggeri udføres derfor, så de i princippet er fuldt reversible, og dermed kan fjernes uden at volde skade på fortidsminder og de fredede bygninger. Hensigten er dog at

projektets nybyggeri bliver en værdifuld tilføjelse, og forventningen er, at de nye bygninger bliver stående i mange hundrede år.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der i driftsfasen vil være flere besøgende til Nyborg Slot end tidligere og det vil betyde et større slid. Der er i designet taget hensyn for at begrænse påvirkningen, bl.a. er der valgt robuste gulvmaterialer og Slotsgården vil blive anlagt med en pigstensvandrende, så arealerne holdes afvandede og robuste.

Kulturmiljøet er en udpegning i kommuneplanen af en samlet enhed, med udgangspunkt i kulturfortællingen omkring Nyborg Slot. Bygherre vurderer, at projektet bidrager til forståelsen og formidlingen af det bestående kulturmiljø, og at dette gøres uden at stedet mister autenticitet, og uden at der gås på kompromis med de bærende elementer i udpegningen af kulturmiljøet. Bygherre vurderer på den baggrund, at projektet ikke vil være i strid med beskyttelsesinteresserne for kulturmiljøet, som fastlagt i Nyborg Kommuneplan og at påvirkningen af kulturmiljøet vil være positiv.

Bygherre vurderer i en samlet afvejning, at de mange påvirkninger indebærer en positiv virkning, navnlig i kraft af formidlingen af fortidsmindet, men også med vægt på at nybyggeriet arkitektonisk udskiller sig fra, og underordner sig de bevarede gamle bygningsdele, ligesom der er taget højde for at arkæologiske værdier ikke beskadiges.

Miljøstyrelsen finder, at det er en vanskelig balance at skulle formidle noget historisk via nybyggeri. I dag opleves den historiske del af slottet meget tydeligt ved indkørslen fra Landporten. Efter gennemførelse af projektet vil det være nybyggeriet, der opleves mest tydeligt. Ligeledes noterer styrelsen sig, at man har valgt at formidle en epoke af slottet, hvorved andre epoker og historiske fortællinger træder i baggrunden. Således fortalte de nedrevne to gule militærbygninger også en historie, som nu risikerer at blive glemt eller træde i baggrunden, og det samme kan man sige om vagttårnet. Samlet set er der tale om en væsentlig påvirkning. Miljøstyrelsen finder samtidig, at der er gjort grundige overvejelser om materialevalg mv., så nyt kan skilles fra oprindeligt og har forståelse for det samlede løsningsforslag. På den baggrund stilles ikke vilkår til påvirkningen af kulturarv.

4.3 Støj og vibrationer

Anlægsfasen

Støj fra byggepladser/anlægsarbejder reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og miljøaktivitetsbekendtgørelsen. I henhold til miljøaktivitetsbekendtgørelsen skal midlertidige bygge- og anlægsarbejder senest 14 dage inden påbegyndelse anmeldes til kommunen, hvorefter kommunen kan fastsætte vilkår og rammer for aktiviteten.

Kommunerne kan jf. miljøaktivitetsbekendtgørelsen vedtage kommunale forskrifter til regulering af bygge- og anlægsarbejder. Nyborg Kommune har ikke vedtaget en forskrift, der indsættes dog sædvanligvis tekst i kommunens byggetilladelser, hvor det fremgår, at støjende aktiviteter kun må foregå på hverdage kl. 7.00-18.00 og lørdage kl. 7.00-14.00. Derudover vil gener i form af støj og støv fra de enkelte anlægsarbejder, blive i mødegået ved krav til tidspunkter for anvendelse af særligt støjende aktiviteter samt krav til indretning og placering af arbejdspladserne.

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at selve anlægsarbejdet fra byggeriet ikke vil give anledning til væsentlige støjgener, eftersom der ikke vil blive anvendt særligt støjende eller vibrationsgivende anlægsmetoder, som fx nedramning af spuns eller funderingspæle. Det fremgår ligeledes af bygherres miljøkonsekvensrapport, at alt trafik til og fra byggepladsen skal afvikles via Dronningensvej for at undgå en eventuel vibrationspåvirkning af de mange fredede bygninger ved Slotsgade og den indre Nyborg by. I forbindelse med transport til byggepladsen kan der forekomme gener i form af støj og vibrationer, generne vil forekomme i dagperioden og med en kort varighed, og vurderes derfor ikke væsentlige. Bygherre vurderer på den baggrund, at anlægsarbejdet vil have en lille miljøpåvirkning grundet støj og vibrationer. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering og stiller ikke vilkår til forholdet.

Driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at den forventede stigningen i trafikken, som følge af projektet vil ændre støjniveauet med ca. 1 dB(A) på en række veje, dog vil den øgede trafik på Nørrevoldgade ved Rådhuset og Dronningensvej give en stigning på 2 dB(A), hvilket svarer til en netop hørbar ændring.

Støjen fra busholdepladsen betragtes som virksomhedsstøj, da det er en integreret del af slottets aktiviteter, og derved en del af virksomhedsstøjen fra slottet. Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at der på en travl dag i højsæsonen på busholdepladsen vil være et støjniveau på 44 dB(A). Hermed er grænseværdien for virksomhedsstøj på 45 dB(A), som er den laveste grænseværdi i dag- og aftentimerne overholdt.

På baggrund af ovenstående vurderer bygherre, at projektets støjpåvirkning i driftsfasen vil være lille. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering og stiller ikke vilkår til forholdet.

4.4 Trafik

Anlægsfasen

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at adgangen til byggepladsen på Slotsholmen skal ske via Dronningensvej, og at alt trafik til og fra byggepladsen skal afvikles via Dronningensvej. Herved undgås tung trafik gennem den centrale by, og en eventuel vibrationspåvirkning af de mange fredede bygninger ved Slotsgade og den indre Nyborg by.

Der vil i nærområdet til Slotsholmen forekomme gener fra den tunge trafik. Da denne trafik kun vil forekomme i dagperioden på hverdage og er begrænset til anlægsperioden, er det bygherres vurdering, at påvirkningen fra trafikken i anlægsfasen vil være lille. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering, og for at sikre, at trafikken i anlægsfasen afvikles via Dronningensvej, stiller Miljøstyrelsen vilkår 1 herom.

Driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at besøgstallet til Nyborg Slot forventes at blive 100.000 besøgende pr. år. Inden lukningen i 2017 var besøgstallet 20.000-30.000 besøgende pr. år. Derudover forventes det, at der afholdes særlige arrangementer et par gange om året, her forventes antallet af besøgende at være ca. 25.000 pr. arrangement.

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten gennemgået modelberegninger for trafikudviklingen for de to situationer, og vurderet på fremkommelighed, parkering og trafikikkerhed. Vurderingen i miljøkonsekvensrapporten for den almindelige driftssituation er, at der vil være en moderat påvirkning på dage med mange besøgende. For at imødegå dette har Nyborg Kommune gennem forbedret skiltning forsøgt at flytte trafikken til de veje, der bedst kan håndtere den og på samme måde forsøgt at reducere søgetrafik for parkering. Nyborg Kommune har oplyst, at dette er gennemført, og fungerer efter hensigten. Kommunen har ligeledes oplyst, at planlægning og tiltag vedrørende parkeringsarealer indgår som en del af kommunens fortsatte arbejde med trafikafvikling.

Endvidere fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at der ikke bliver parkeringsplads for turistbusser ved slottet, der etableres en afsætningsplads på Slots-gade/Dronningensvej, der kan anvendes til dårligt gående. Øvrige turistbusser skal afsætte passagerer andre steder, f.eks. på Nyborg Havneparkering, hvorfra turisterne skal gå ca. 600 meter gennem byen til slottet. Det forventes derfor, at der maksimalt kommer 2-3 turistbusser til Nyborg Slot på en travl dag i højsæsonen. Det meste af året vil det være væsentlig lavere med ca. en turistbus om ugen. Hvad angår afsætningspladsen på havnen, kan der opstå problemer i forhold til trafikikkerheden, fordi det vil være nødvendigt for busserne at bakke. Forholdet indgår i kommunens fortsatte arbejde med vejnet og trafikregulering i Nyborg.

Trafikken i forbindelse med særlige arrangementer kan få betydning for trafikafviklingen i byen. De særlige arrangementer vil oftest falde på dage (oftest lørdage), hvor den generelle trafik i byen er mindre end hverdagstrafikken. På disse dage vil der dog være en væsentlig påvirkning af trafikafviklingen, for at afhjælpe dette vil der være en særlig planlægning, med trafikregulering samt anvisning af midlertidige parkeringspladser på bl.a. Eksercerpladsen.

Samlet set vurderer bygherre, at med de udførte tiltag, Nyborg kommunes videre fokus på trafikafviklingen samt særlig planlægning af trafikafvikling og parkering ved events, vil trafikken i forbindelse med projektet ikke have en væsentlig påvirkning i driftsfasen. Miljøstyrelsen er enig i vurderingen, og stiller ikke vilkår til dette.

4.5 Lys

Anlægsfasen

Af bygherres miljøkonsekvensrapporten fremgår, at der vil være almindelig byggepladsbelysning i anlægsfasen. Belysningen afskærmes så den ikke virker generede for beboere i området. På den baggrund vurderer bygherre, at påvirkningen i anlægsfasen vil være ubetydelig. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering og stiller ikke vilkår til forholdet.

Driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at slotsgården vil blive oplyst ved lysinstallationer i den nye ringmur og den nye udstillingsfløj. Borgens indre vil hermed lyse op og ringmuren stå mørk og tung. Lyssætningen vil hermed understøtte den visuelle formidling af Nyborg Slot som borganlæg.

Bygherre vurderer, at eftersom belysningen vil være opadrettet og ringmuren vil fremstå mørk, vil belysningen i driftsfasen medføre en ubetydelig lyspåvirkning af naboer og omgivelser i driftsfasen. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering og stiller ikke vilkår til forholdet.

4.6 Overfladevand

Vandrammedirektivet har til formål at tilvejebringe en god økologisk og kemisk tilstand for grundvand, vandløb, søer og de kystnære farvande i alle EU medlemslandene. Den praktiske gennemførelse af vandrammedirektivet sker i Danmark gennem de statslige vandområdeplaner. Disse er udarbejdet i henhold til Lov om vandplanlægning, som implementerer vandrammedirektivet i Danmark. Miljømålene i vandområdeplanerne omfatter økologisk og kemisk tilstand. I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for projektets potentielle direkte eller indirekte påvirkninger af vandløb, søer og kystvande.

Ved Nyborg Slot findes et kraftigt modificeret vandløb uden navn (DK Vandområde ID: 03025_x), der er tilknyttet Slotssøen og strækker sig over en vandløbslængde på 4,15 km fra Hjulby sø til Nyborg fjord. Grundet manglende data såsom vandføring og koncentrationer af miljøfremmede stoffer, er der anvendt data fra Ladegård Å.

Anlægsfasen

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår, at potentielt spild af materialer og brændstof i forbindelse med anlægsarbejder vil blive opsamlet øjeblikkeligt og med orientering af myndigheden, efter de standardregler der er fastsat i beredskabsplanen for bygge- og anlægsarbejderne.

Der vil ikke ske sænkning af, eller udledning af grundvand til nedstrøms beliggende recipienter, herunder Slotssøen, vandområde 03025_x og Nyborg fjord. Alle anlægsarbejder vil i videst muligt omfang foregå med anvendelse af køreplader. Risikoen for overfladeafstrømning til voldgravssøen af blotlagt jord på selve Slotsholmen vurderes derfor at være ubetydelig.

Sø- og vandløbsbrinken på Slotsholmen skal reguleres til at fremstå med en kant af egetræsbrædder/pæle. Dette medfører risiko for udvaskning af sediment til vandløbet, hvilket potentielt kan påvirke nedstrøms. Der vil blive etableret filterduge (siltgardiner) i hele anlægsfasen for at sikre, at der ikke sker udvaskning af sediment. Bygherre vurderer, at påvirkningen af overfladevand med denne afværgeforanstaltning vil være lille. For at sikre dette stiller Miljøstyrelsen vilkår 2 om, at bygherre skal sikre recipienter mod påvirkning fra anlægsarbejdet.

På baggrund af bygherres miljøkonsekvensrapport vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil være en væsentlig påvirkningen for nærliggende vandløb og søer samt nedstrøms liggende vandløb og søer. Dette begrundes i, at der ikke vil være risiko for, at målsatte vandløb ændrer tilstandsklasse eller hindres i målopfyldelse grundet anlægsarbejdets karakter.

Driftsfasen

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der i driftsfasen vil være en direkte udledning af overfladevand. Der udestår en endelig afklaring af, hvordan det præcist kommer til at foregå. Bygherre vil sammen med Nyborg Kommune, der er myndighed, finde en løsning, der sikrer at vandløb, søer og kystvande ikke ændrer tilstandsklasse eller hindres i målopfyldelse. Endelig vurdering udestår.

4.7 Grundvand og drikkevand

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for grundvandsforekomster i projektområdet, samt deres nuværende tilstand, målsætning og hvordan grundvandsforekomsterne forventes påvirket. Af vandområdeplanerne 2022-2027 fremgår det, at der findes en terrænnær grundvandsforekomst og en regional grundvandsforekomst inden for projektområdet. Den terrænnære grundvandsforekomst er i god kvantitativ tilstand og i ringe kemisk tilstand, og den regionale grundvandsforekomst er både kvantitativ og kemisk i ringe tilstand.

Derudover er der redegjort for at projektet er placeret uden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og nærmeste vandindvinding foregår ca. 500 meter fra projektområdet.

Anlægsfase

Af byherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at der ikke er behov for grundvandssænkning under anlægsarbejdet, da der ikke vil være gravearbejde under grundvandsspejlet. Byherre oplyser derudover, at ved eventuelle spild af olie eller brændstof vil der omgående ske en opsamling af forureningen, og som følge af lerlaget under udgravningsniveau vil der ikke ske nedsivning af forurening til grundvandsforekomster.

På denne baggrund vurderer byherre, at der ikke vil være en påvirkning af grundvandsforekomsternes kvantitative eller kemiske tilstand, herunder opfyldelse af forekomsternes mål. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering, og stiller ikke vilkår om forholdet.

Driftsfasen

Af byherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at der i driftsfasen ikke vil forekomme aktiviteter, der kan påvirke grundvands- og drikkevandsforekomster. Byherre vurderer på den baggrund, at grundvands- og drikkevandsforekomster ikke vil blive påvirket i driftsfasen. Miljøstyrelsen er enig i byherres vurdering og stiller ikke vilkår om forholdet.

4.8 Beskyttet natur

Det fremgår af byherres miljøkonsekvensrapport, at der ikke er § 3-beskyttet natur på Slotsholmen. Slotsholmen er omgivet af Slotssøen, der er kortlagt som både § 3-beskyttet sø og § 3-beskyttet vandløb.

Anlægsfasen

Af byherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at Slotssøens brink reguleres for at give Slotsholmen et mere præcist forløb. Kantens forløb oprettes og kantes med egestolper og tværgående egebrædder over en strækning på ca. 220 meter. Brinkvegetationen omkring selve Slotsholmen vil blive fjernet, hvilket medfører en stigning i vandstanden på 25 cm.

Endvidere nedlægges den eksisterende slotsbro og der etableres en ny bro, med to bropiller i voldgravssøen.

Rydning af brinkvegetationen, den højere vandstand ved den fremtidige brink, samt nedrivning og opbygning af den nye bro over voldgravssøen vil påvirke §3 natur og medføre en tilstandsændring, men ikke en indskrænkelse af §3 området. Inden arbejdet påbegyndes, skal der søges dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 hos Nyborg Kommune.

For at begrænse påvirkningen i anlægsfasen er der i miljøkonsekvensen beskrevet, at der i forbindelse med ændringen af brinken skal anvendes siltgardin, for at undgå en sediment påvirkning på voldgravssøen og vandløbet nedstrøms søen.

Bygherre vurderer ud fra ovenstående, at påvirkningen af beskyttet natur vil være moderat, da der sker en tilstandsændring af en § 3-beskyttet sø. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering, og stiller for at fastholde afværgetiltaget, vilkår 2 om anvendelse af siltgardin.

Driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der ingen påvirkning af beskyttet natur vil være i driftsfasen. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering.

4.9 Beskyttede arter

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der er gennemført detaljerede vurderinger for følgende arter og artsgrupper: padder, markfirben, odder, nordlig fugleedderkop og flagermus, der kan forekomme i og omkring projektet jf. afsnit 10.2 i bygherres miljøkonsekvensrapport. Lokalteterne, hvor de nævnte arter er registreret eller potentielt kan forekomme er ligeledes beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Anlægsfasen

Af bygherres miljøkonsekvensrapport er der redegjort for, at der ikke er aktiviteter i anlægsfasen, der kan udgøre en risiko for markfirben og padder, da de ikke er tilstede i projektområdet. Der vil heller ikke være en påvirkning af nordlig fugleedderkop, da gårdspladsen ikke er egnet som levested. Påvirkningen af odder vurderes at være ubetydelig, da projektområdet ikke udgør et relevant område for arten, hverken for fødesøgning eller som yngleområde.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der er udført flagermusundersøgelser i 2023. I forbindelse med kortlægningen er der registreret 8 arter af flagermus ved Nyborg Slot.

Sydflagermus

Det er ved undersøgelserne i 2023 registreret, at enkelte hanner af arten sydflagermus benytter vagttårnets kælder og/eller stueetage i forbindelse med deres dagsrast i yngleperioden. Selvom der ikke skal foretages anlægsarbejde i denne del af vagttårnet, kan det ikke udelukkes, at anlægsarbejdet vil have en væsentlig påvirkning af dagrastende sydflagermus. Påvirkningen kan både være risiko for at skade enkeltindivider og risiko for at områdets økologiske funktionalitet ikke kan opretholdes for sydflagermus i anlægsfasen.

Bygherre vurderer, at der derfor er behov for implementering af afværgetiltag i form af forudgående aflukning af vagttårnet og opsætning af flagermuskasser, der vil kunne fungere som midlertidigt rastehabitat for enkelte individer af dagrastende sydflagermus. Erstatningsbiotoperne, i form af flagermuskasser, skal opsættes så tidligt i anlægsfasen som muligt, så de er funktionelle før vagttårnet, gøres utilgængeligt for flagermus. Miljøstyrelsen er enig i bygherres vurdering, og stiller vilkår 3 om, at flagermuskasserne skal opsættes 6 måneder inden vagttårnet gøres utilgængelig for flagermus.

Vandflagermus

Der er ligeledes registreret vinterrastende vandflagermus i vagttårnets kælder og/eller stueetage, og det kan ligeledes ikke udelukkes at vandflagermus vil blive påvirket

væsentligt i forbindelse med projektets anlægsfase, både hvad angår risikoen for at skade enkeltindivider og risikoen for at områdets økologiske funktionalitet ikke kan opretholdes for vandflagermus gennem projektets anlægsfase.

Bygherre vurderer, at der også her er, behov for implementering af midlertidige afværgeforanstaltninger for at afbøde en potentiel påvirkning af vinterrastende vandflagermus. Tårnet skal være aflukket i hele anlægsperioden og der skal etableres en erstatningslokalitet. Krudtmagasinet i voldanlægget ved Nyborg slot, er egnet til at understøtte artens præferencer for overvintringshabitater. Brug af krudtmagasinet til andre forhold samt affugtning af magasinet skal derfor afsluttes i god tid, inden vagttårnet gøres utilgængelig for flagermus. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering, og stiller vilkår 4, om at krudtmagasinet skal gøres tilgængeligt for flagermus 6 måneder inden vagttårnet lukkes for flagermus.

Brun langøre

Flagermusarten brun langøre benytter i yngleperioden hovedbygningens loft som ædeplads. Loftet på hovedbygningen berøres ikke af anlægsarbejdet og loftets funktion som ædeplads for brun langøre vurderes at kunne opretholdes uændret gennem hele anlægsfasen.

Bygherre vurderer i miljøkonsekvensrapporten, at ifølge flagermusundersøgelserne, har de resterende registrerede arter hverken ynglehabitat, mellemkvarter eller overvintringshabitat i hovedbygningen, Vagttårnet eller i nogle af træerne på slotsøen. Det vurderes ligeledes at slotsområdet kun i mindre grad benyttes som fourageringshabitat. Ved forudgående aflukning af vagttårnet, opsætning af flagermuskasser til sydflagermus, samt egnet erstatningslokalitet i krudtmagasinet, så vandflagermus har mulighed for at finde alternative overvintringshabitater, vurderes den økologiske funktionalitet for områdets flagermus opretholdt i anlægsfasen, ligesom der ikke vil være en øget risiko for enkeltindivider (ved forudgående aflukning). Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering.

Tidligere udførte arbejder

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der i forbindelse med de tidligere udførte arbejder på projektet, restaurering af kongefløjen samt nedrivning af bygninger er foretaget undersøgelser for flagermus. Bygherre vurderer ud fra undersøgelserne, at de udførte dele af projektet ikke har forringet flagermusaktiviteten. Bygningerne, der er nedrevet, vurderes på baggrund af de tætte samlinger mellem murværk og tag, ikke at have været egnede som levested for flagermus. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering.

Driftsfasen

Det er bygherres vurdering at projektet i driftsfasen ikke vil forringe den generelle flagermusaktivitet. Der anvendes kun lyskilder, der vides ikke at påvirke de lysfølsomme arter af flagermus. Efter anlægsfasen bliver vagttårnet (kælder og stueetage) igen tilgængeligt for syd og vandflagermus. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering, og stiller ikke vilkår om dette forhold.

Endvidere vurderer bygherre, at der ikke er øvrige bilag IV-arter eller fredede arter, herunder fugle der vil blive væsentligt negativt påvirket af projektet på baggrund af projektets karakter. Miljøstyrelsen er enig i bygherres vurdering og stiller ikke vilkår om forholdene.

4.10 Natura 2000

I bygherres miljøkonsekvensrapport er der udført væsentlighedsvurdering for nærliggende Natura 2000-områder. Det fremgår, at det nærmeste Natura 2000-område er nr. 116 Centrale Storebælt og Vresen. Området er udpeget som habitatområde nr. 100 Centrale Storebælt og Vresen samt fuglebeskyttelsesområde nr. 73 Vresen og havet mellem Fyn og Langeland og fuglebeskyttelsesområde nr. 98 Sprogø og Halskov Rev.

Øvrige Natura 2000-områder vurderes på baggrund af projektets karakter og afstand hertil, ikke at kunne blive påvirket af projektet.

Udpegningsgrundlaget for Natura-2000 område nr. 116 kan ses herunder:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 100		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystlint/klippe (1230)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Naturtypen enårig vegetation på stenet strandvold (1210) er ikke til stede i habitatområde H100. Naturtypen gennemgås derfor ikke yderligere.

De to fuglebeskyttelsesområder i N116 er udpeget for at beskytte i alt syv arter af fugle.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 73	
Fugle:	Edderfugl (T)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 98		
Fugle:	Edderfugl (T)	Klyde (Y)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Anlægsfasen

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at den eneste potentielle påvirkning, der kan forekomme af arter og/eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N116 i anlægsfasen, vil være som følge af overfladevandshåndteringen.

I anlægsfasen håndteres overfladevand som under eksisterende forhold, og eventuelle udvaskninger af sediment fra blotlagt jord vil blive bundfældet i selve Slotssøen, og ikke udgøre en påvirkning af Natura 2000-området. I forbindelse med anlægsarbejdet med regulering af sø- og vandløbsbrinken på Slotsholmen, vil der blive etableret filterduge (siltgardiner) i hele anlægsfasen for at sikre, at der ikke sker udvaskning af sediment.

Bygherre konkluderer på denne baggrund, at projektet ikke vil hindre opnåelsen af gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget som følge af projektets udførelse. På baggrund af bygherres miljøkonsekvensrapport og vilkår 2 om etablering af filterduge, vurderer Miljøstyrelsen at en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N116 kan udelukkes.

Driftsfasen

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at eneste potentielle påvirkning i driftsfasen, der kan forekomme af arter og/eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N116 er som følge af overfladevandshåndteringen. I afsnit 4.6 om overfladevand fremgår det, at den endelige afklaring omkring udledning af overfladevand udestår, det fremgår endvidere, at løsningen ikke må hindre den fremtidige målopfyldelse af de konkrete miljømål i vandområdeplanerne.

4.11 Miljøuheld

I forbindelse med anlægsarbejdet kan der ved uheld forekomme spild af olie eller lignende. Ved uheld skal det sikres, at påvirkningens omfang mindskes mest muligt. Dette sikres dels ved at uheldet stoppes hurtigst muligt, og at der iværksættes tiltag med det samme, som kan begrænse udbredelsen af uheldet. Dette forudsætter, at entreprenørerne er gjort bekendt med hvilke tiltag, de skal iværksætte ved uheld. Der stilles derfor vilkår 5 om, at bygherre skal udarbejde beredskabsplaner. Beredskabsplanerne skal som minimum indeholde beskrivelser og procedurer for håndtering af miljøfremmede stoffer, spild mv., så forurening herfra begrænses. Beredskabsplanen skal anvise metoder til begrænsning af spredning af forureningen i de forskellige naturtyper, vandområder og jordbundsforhold.

For at sikre beredskabsplanens anvendelse stiller Miljøstyrelsen i vilkår 5 ligeledes krav til, at bygherrerne skal udarbejde en procedure, der sikrer, at alle tilsynsførende, entreprenører og deres medarbejdere, er bekendt med, hvad der skal foretages ved et uheld og hvilke tiltag, der skal sættes i værk. Derudover skal proceduren bl.a. indeholde oplysninger om kontakt til den kommunale miljøvagt, og at afværgetiltag skal aftales med miljøvagten.

Ved miljøuheld i anlægsfasen, der enten indirekte eller direkte påvirker beskyttet natur og arter, samt målsatte vandforekomster, skal Miljøstyrelsen straks orienteres herom. Senest 5 hverdage efter uheld (med mindre andet aftales), skal bygherrerne fremsende en redegørelse til Miljøstyrelsen herom. Redegørelsen skal som minimum indeholde oplysningerne listet i vilkår 6. Ved andre miljøuheld, skal bygherre sende redegørelsen over uheldet til Miljøstyrelsen senest 5 hverdage efter uheldet.

Det gøres opmærksom på at spild af olieprodukter mv. skal indmeldes til den berørte kommune.

5. Alternativer og kumulative forhold

5.1 Alternativer

Visionen for projektet er at genetablere slottet som et firefløjet anlæg, for dermed at styrke forståelsen af Nyborg Slot og Nyborg By som en sammenhængende historisk helhed, og hertil forbedre tilgængeligheden og rammerne for formidling af slottet til offentligheden. Dette vil medføre en ændring af slottets nuværende fremtoning, men projektets formål har fra starten været, at ændringerne samlet set skulle styrke oplevelsen af Nyborgs kulturhistoriske værdier, samt at de nye tiltag skal kunne gennemføres uden at fortidsmindet lider overlast.

Projektets nuværende form er resultatet af en lang og grundig proces, herunder omfangsrige arkæologiske forundersøgelser og dialog med både fortidsminde- og bygningsfredningsmyndigheden, hvor projektet er blevet tilpasset og justeret i forhold til at sikre fortidsmindet mod negative påvirkninger.

Alternativer, der minimerer nybyggeri, herunder 0-alternativet, vil have mindre påvirkning på miljøet men ses vanskeligt at kunne forenes med den ønskede formidling af slottet. Miljøstyrelsen finder, at der er redegjort for muligheder samt at der med materialevalg og udformning af det valgte projekt i rimeligt omfang er lavet de nødvendige afvejsninger. Miljøstyrelsen vil på den baggrund ikke stille vilkår om valg af alternativer.

5.2 Kumulative forhold

Hvis flere anlægsprojekter er sammenfaldende tidsmæssigt og geografisk kan der opstå kumulative effekter. Der er kendskab til, at kommunen i et separat projekt planlægger at hæve vandstanden i voldgraven med op til 25 cm, idet vandstanden i denne, særligt imellem Biblioteksholmen og Torvet, er lav, og i nogle år helt udtørret. Nybyggeriet på Slotsholmen er designet med dette i tankerne, og dette fremgår blandt andet af de planlagte terrænændringer og ændringer af brinkhold.

Der er ikke kendskab til yderligere planer eller projekter, som kumulativt med dette projekt kan medføre en væsentlig påvirkning af miljøet. Miljøstyrelsen er enig i bygherres vurdering og har ikke kendskab til øvrige projekter, der kan have kumulative effekter.

5.3 Samlet vurdering

Miljøkonsekvensrapporten viser, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 166, som omfatter habitatområde nr. 100 samt fuglebeskyttelsesområde nr. 73 og nr. 98.

Miljøkonsekvensrapporten viser ligeledes, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle eller rastområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der

er optaget i habitatdirektivets bilag IV. Projektet vil heller ikke påvirke hverken målsatte vandløb eller søers målsætninger eller hindre deres målopfyldelse, dog udestår en endelig afklaring vedr. håndtering af overfladevand.

Det er Miljøstyrelsens samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige forhold som følge af projektet, når de stillede vilkår overholdes. Endvidere vurderes projektets miljøpåvirkninger ikke at have en sådan karakter eller omfang, der gør at, projektet ikke kan realiseres.

6. Overvågning

Når projektet gennemføres med de stillede vilkår, vurderer Miljøstyrelsen, at det ikke vil have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Der stilles derfor ikke vilkår om overvågning.

Udkast

§ 25-tilladelse

Nybyggeri på Slotsholmen i Nyborg

Udkast

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk